

244. Előkészület a csend-csók befogadására

Imádkozzuk a 131. sz. éneket:

*Templom csendes mélyén, oltár rejtékén
Hóféhéren Jézus titkon ott pihen.
Körülötte éj van, egyedül virraszt,
Mint az égi harmat, hull a szent malaszt.*

*Fénye által járja a hideg falat,
Szürke utca mentén titkosan halad
Pillantása átjár minden záradon,
Fenn virrasztva jár az alvó falvakon.*

Az Istennél való megpihenés imájának egyik talán legszebb fejezetét kezdjük most el. Ebben az imában ugyanis a lélek **Istennek azt a békéjét éli meg, amellyel Isten magához vonzza.** Ahogyan a jegyesek egyre közelítenek egymáshoz, és a szeretetük jeleként a csókot ajándékozzák egymásnak, úgy élheti meg az imádkozó lélek is Isten csókját a csendben.

Hogyan tud az imádságban a lélek előkészülni a csend-csók befogadására?

I. A csend fajtái:

1. Az értelmetlen csend (süket csend), az emberre kívülről rákényszerített csend ez, mint a fegyencelepen. Olyan megható volt az egyik szervező atya, Varga Miklós Péter visszaemlékezése a márianosztrai ifjúsági zárandoklatra, amikor ez még tilalmazott dolog volt. De vagy 600 fiatal összegyűlt, és a kegytemplom előtti egyenes útszakaszon a szervező atyák kérték, hogy csendben, énekszó és hangos ima nélkül menjenek végig a templomhoz vezető úton, amely egyben a börtönhöz vezető út is. Akkor a börtönőrök egyike azt mondta: ők gumibottal, kényszerrel sem tudnának ilyen csendet létrehozni, amelyet ez a 600 fiatal megvalósított, amikor Isten házába készült. A fegyencelep csendje egyrészt a kényszerítés, másrészt a megalázottság csendje. De ilyen az elhallgattatás csendje, a megszegyenítettek csendje, a Krisztus miatt bebörtönözött atyák csendje is, akik nem hirdethették nyíltan Isten igéjét. Vagy az eltiltott írók, akik nem jelenthették meg írásaikat, nem publikálhattak közösségüknek, hanem csak az íróasztal fiókjának írtak.

2. Az értelmes csend az, amelyben az ember tudja, hogy ő most szabadon akarja a csendet, ő választja a csendet, hogy több lehessen. Valamire figyelni akar, valami értékkel lesz gazdagabb.

3. Az igazi csend, a belső csend, amikor az ember belül megállítja a szó-áradatot, kizárja a belső fecsegést, amikor az elme elcsendesül. Ebből fakad a csend negyedik fajtája:

4. Az eszmélődés csendje, vagy a ráfigyelés csendje, amikor az ember ráfigyel a másokra, az imádkozó ember pedig Istenre, Isten nagyságára. Az imádkozó ember ilyenkor Isten nagyságát látva némul el a maga kicsinysége miatt.

5. A szemlélődés csendje, amely az Istentől kapott áhítatban valósul meg a lélekben.

II. Mikor valósul meg a szemlélődés csendje?

1. Akkor, amikor megszületik a lélekben a döntés Isten mellett, hogy **Istent jobban akarja befogadni**, mint azokat a teremtményeket, amelyek elvonnák Tőle. Így a lélek nem a teremtmények felé irányul, nem ezek zaja, hanem Isten csendje, a Szentlélekben való öröm tölti be. Az Apostolok Cselekedeteiben olvashatjuk: *A tanítványokat eltöltötte az öröm és a Szentlélek* (ApCsel 13, 52).

2. Másodszor akkor valósul meg a szemlélődés csendje, amikor a lélek észreveszi Isten kérését: **„Gyermekem, engedd működni magadban a csendet!** Engedd, hogy érvényesüljön benned az én befolyásom!” Ilyenkor az imádkozó ember észreveszi Isten jelenlétét, Isten közelségét, mint *Illés a Hóreb hegyén a gyenge szellő suttogásában észrevette az Urat, s betakarta a fejét* (vö.1 Kir 19, 12-13). **Áhítattal engedi érvényesülni szívében** nemcsak Isten jelenlétének, hanem **Isten szeretetének élményét** is, hiszen az Istentől meghívott léleknek nincs hőbb vágya, mint hogy *jöjjön el a Te országod* (Mt 6, 10) azaz érvényesüljön bennem is a Te uralmad, a Te hatalmad, Uram!

3. A szemlélődő csend harmadszor akkor valósul meg, **amikor a lélek engedi** a Másikat, vagyis **Istent beszélni, ő maga pedig elhallgat.** A kontaktus felvétel itt nem üdvözlő szavakkal, előre megfogalmazott ünnepi szónoklatokkal történik, hanem Isten ajándékából a rá gondolással. A léleknek csak egyszerűen eszébe jut Isten, Aki itt van, Aki szól hozzá, Akinek az önközlésére az imádkozó ember figyelni akar. A remeték és a kontemplatív szerzetesek ezért vonulnak a magányba, hogy ott semmi se zavarja az Istennel való együttlétüket. Az igazi magány, vagyis a szemlélődés csendje tehát ott valósul meg, ahol megvan ez az Istennel való együttlét.

4. A szemlélődés csendje negyedszer akkor valósul meg, amikor **az imádkozó embernek már nem kell semmi más, csak az Úr!** Ez a magatartás jobbára az ember tevékenysége, hiszen az ember dönt úgy, hogy most és ezentúl mindig Isten lesz mindennél fontosabb a számára!

5. A kontemplatív vagy szemlélődő csend igazán azonban akkor valósul meg, amikor **a lélek befogadja az Istentől kapott áhítatot, és elcsendesül,** amikor befogadja az Istentől ajándékozott csendet.

Röviden tehát így lehetne mondani: a szemlélődő csend akkor valósul meg, amikor **a lélek kitarulkozik Isten önközlése előtt, és befogadja Őt.** Isten ugyanis szüntelenül ajándékozta nekünk Önmagát. Az imádkozó embernek éppen ezért szüntelenül van lehetősége a szemlélődés csendjében való részesedésre. Eddig a tényt néztük a megalapozás végett, most a módra vagyunk kíváncsiak.

III. Hogyan fogadja be az imádkozó ember az Istentől kapott csendet?

1. Ebben a csendes imában már Isten az elsődleges cselekvő.

Mi az ember feladata? Az egyik leghíresebb, közismert Grimm-mese adja meg a választ. A királyfi Csipkerózsikát a halálos álomból életre csókolja.

A királyi Völegény csókja, vagyis ajkának érintése, azaz szeretetének a közlése a világ zajának meghalt lelket a csendben az imádság életére csókolja. Csipkerózsika a mesében nem tudta, mi fogja felébreszteni abból a halálos álomból. Az imádkozó ember pedig abban a kiváltságban részesül, hogy már ismerheti isteni Völegényének stílusát. Az imádkozó embernek tehát van módja felkészülni ennek az életet lehelő szeretetértetésének a befogadására. Tudhatja, hogy addig nem fog igazán élni, amíg az isteni Völegény csókja nem érinti a lelkét. Éppen ezért ez a tudás megmozgatja az imádkozó ember akaratát. **Felfakadhat a vágy a szívében,** amit az Énekek éneke menyasszonya kért: *Csókoljon meg engem a Völegény az Ő ajkának csókjával!* (Én 1, 2). Ezzel a szeretetet közlő érintéssel kezdődik az ószövetségi Szentírásnak az a könyve, amely Isten és a lélek közötti kölcsönös szeretetet énekli meg. Amikor az isteni Völegény az imádság csendjére csókolja a lelket, akkor az ember már nem tud megszólalni, de belül tudja, hogy szívesen némult el. Nem is akarna megszólalni, nehogy megszakítsa a szeretetnek ezt a gyengéd közlését. Minek a szó, amikor már a tett beszél? Az isteni Völegénynek most nem kell elmondania választott jegyesének, hogy „Szeretlek!”, **Ő a csend-csókkal közli a csendet is meg a szeretetet is** a lélek számára.

2. Ebben az imamódban tehát most nincs más dolga a léleknek, mint **hagyni, hogy az isteni Vőlegény ajka gyengéden megérintse lelkét**. Ahogyan a szerelmesek vágyódnak egymás csókjára, az istenszerető lélek is vágyódhat a királyi Vőlegény szeretetének eme gyengéd közlésére. Bár szerelemről beszélünk, mégis itt a testnek már nincsen szava, nem jut szóhoz a test, mert a csend-csók megvalósulása a lélek szférájában történik. Isteni közeg ez, ahol a szellemnek, a szellemiségnek, a tiszta szeretetnek az uralma valósul meg.

3. Harmadszor úgy fogadja be a lélek az Istentől kapott csendet, hogy **az Úr az imádkozó embert az Istentől való szeretetteljes megérintettség állapotába varázsolja**. Az imádkozó lélek – aki már megtapasztalta Istennek ezt a nagyon gyengéd, de mégis nagyon erős szeretetének közlését – elnémul, a csend állapotába kerül, lelkét lenyűgözi a szeretetnek ez a tisztasága, szépsége, hatékony ereje. Itt az imádság nem más, mint várakozás, de már nem a szerető isteni Jegyes érkezésére, hanem az Ő szeretete befogadásának a minél tovább tartására. Azt szeretné, hogy Istennek ez az őt elbűvölő érintése minél tovább tartson. Imaállapotnak is mondhatjuk ezt az imádságot, a szeretetteljes megérintettség állapotának. Nem baj, ha az idő múlik, mert a lélek azt szeretné, hogy meg is állna az idő múlása, és ez a pillanat örökké tartana. Isten ugyanis, mint a legnemesebb szívű, szerető Úr, újra és újra a csend csókjával illeti a lelket. Ezekkel a közlésekkel újra meg újra felszítja a lélekben a szeretet lobogását. A Zsoltáros ugyanis beszél az isteni Vőlegény, a királyi Jegyes belső lelki állapotáról. Azt mondja a menyasszonynak: *Elbűvölte a királyt a szépséged* (Zsolt 44, 12). Az imádkozó embert lenyűgözi Istennek ez a feléje irányuló magatartása. Akkor a Zsoltáros gondolata alapján az is elmondható az imádkozó emberről: *Elbűvölte lelkedet a Király szépsége*.

Persze, hogy a lélek szívesen maradna a szeretet eme elbűvöltségének az állapotában. Tudja, hogy a csendnek ezt az imádságos állapotát Istentől kapta. Megadja magát ennek az isteni ajándéknak. Csak befogad, válaszolni igazán nem is tud az Istentől kapott ezen nagy szeretetre. Elég, ha csak elnémul.

A szerető csodálatnak az imája ez, amikor is a lélek elámul:

- Ennyire szeretsz engem, Uram?
- Én, a gyarló ember a Te isteni életedet megkaphatom és élhetem?
- A Te szeretetéletedre csókoltál engem?
- Velem maradsz itt, a földi életemben?
- Veled maradhatok majd ott, a mennyei életedben is?
- Enyém lettél, és én a Tied lehetek?
- A csend-csók imaállapotában belekapcsoltál szentháromságos szeretet-életedbe?

Persze, hogy a lélek tudja, amit a Zsoltáros mond: *Légy csendben, és várj az Úrra!* (Zsolt 36, 7). Ha úgy adódik, mint a mesében, hogy a királyfi tovább megy Csipkerózsikától, és a lélek csak a szívében őrzi a csend-csók valóságát, akkor is szívesen időzik továbbra is a csendben, szívesen ül egyedül Istennel a lelke cellájában, mert tudja: *A rejtekben levő Atya* titokzatosan, elrejtett valóságában ott van (vö. Mt 6, 6) a Fiúval és a Szentlélekkel, Aki az Atya és a Fiú Szeretet-csókjá. Ott, az imádság cellájában most is származik az Atya és a Fiú Szeretetéből a Szentlélek, hiszen ő öröktől fogva örökké születik az Atyától és a Fiútól. Az imádkozó ember tehát már nem szaporítja a szót, hanem csak arra figyel, hogy mit kiált benne a Szentlélek. Azt mondja: *Abba, Atya!* (Róm 8, 15). Az ő imája is talán csak egy szó: „Atyám!”, „Atyánk!”, „*Mi Atyánk!*” (Mt 6, 9). Isten – Aki rejtett módon jelen van az imádság csendjében – válaszol. Egyetlen szót mond, ugyanazt, amit a második isteni Személynek: „Gyermekem!” Ha pedig Isten minket is így szólít: „Gyermekem!”, akkor nekünk válaszolnunk kell, késedelem nélkül kimondanunk ezt a szeretetteljes vallomást, nem annyira szavakkal, hanem egész lényünkkel: „Atyám!” Ez már a kölcsönös szeretetközlés, a szülő és a gyermekek közti csók megvalósulása.

A csend, az elnémulás, az áhítat állapota és imája végül is nem más, mint a szeretetnek a jele, Isten és az ember szeretetének a megjelenése. Ez az ima nem más, mint a szívek szeretetének

csendes egymásba csókolása. Ez a csend-csók, amelyben az ember megéli Istennel kapcsolatban: „Te vagy *a nagyobb!*” (vö. Lk 22, 27), a szeretetben is Te vagy a nagyobb, Te vagy a Csend, az én Csendem, az én Istenem! Én pedig a Tied vagyok, Uram, Királyom, isteni Vőlegényem, Atyám!

Ebben az áhítatban, ebben a csendben a lélek már csak Isten szavát hallja, amellyel megvallja neki:
Gyermekem, te most már tudod, hogy' szeretlek én! Engedjük, hogy átjárjon ez a titokzatos – mondjuk így: – misztikus tudás Isten Szeretetéről!

Minél jobban átjár, annál nagyobb lesz bennünk a Csendesség, a Világosság és a Szeretet!

Hallgassuk csak újra az Úr szavát:

Gyermekem, te most már tudod, hogy' szeretlek én!

A léleknek itt már azt sem kell mondogatnia:

Istenem, szeress még jobban engem szüntelen!

mert az Úr szüntelenül árasztja, egyre jobban árasztja belé az Ő szeretetét. Elég, ha csak hallja az Úr vallomását, és a lelke akkor még jobban lánghat a szeretettől, mert már ismeri Isten szeretetvallomását:

Gyermekem, te most már tudod, hogy' szeretlek én!

Amint a szerelmesek sem felejtik el az első csókot, úgy az Istenbe szerelmes lélek sem felejtheti el Istennek ebben a csend-csókból kapott szeretet-önközlését!